

HONDERD JAAR TERUG IN DE BINNENSTAD

In deze rubriek gaan we terug in de tijd. In de komende afleveringen van onze maandelijkse BODE zullen krantenartikelen verschijnen die betrekking hebben op de Binnenstad (van Amsterdam). Deze zijn, na spellingsaanpassingen, letterlijk overgenomen uit de dagbladen die in het jaar 1926 werden uitgegeven.

Het volk, 23-03-26; De morgen, 03-04-26

De dienstboden nood

Nog steeds geen oplossing.

Het wil nog maar steeds niet beteren met de dienstboden nood. De Duitse invasie is achter de rug! De verplichte visa tussen Duitsland en Nederland zijn afgeschaft en in verband daarmee is de verwachting uitgesproken dat Nederland zou worden overstroomd met Duitse arbeidskrachten. In hoeverre, in het algemeen gesproken, deze verwachting in vervulling is gegaan of nog zal gaan, laten wij in het midden. Wel staat volgens de "Kommissie uit de Amsterdamsche Vrouwenorganisaties ter bestudering van het Dienstbodenvraagstuk" vast, dat na de afschaffing van de visa voor Duitsers de Duitse dienstboden niet zijn teruggekomen, althans niet in een aantal van enige betekenis. De Duitse meisjes, die weg zijn gegaan, nadat de markt was gestabiliseerd, blijven weg en het dienstbodenvraagstuk omvat nog altijd het zoeken om een einde te maken aan de dienstboden nood, zonder Duitse hulp troepen.

De arbeidsbeurs is niet in staat aan alle aanvragen te voldoen. Gemiddeld staan er 500 aanvragen open.

Aldus ving mej. R. van Vriesland haar mededelingen aan de pers aan over de werkzaamheden van de "Kommissie uit de Amsterdamsche Vrouwenorganisaties", die nu twee jaar geleden, op initiatief van de "Kommissie van Toezicht" van de afdeling huishoudelijke diensten van de arbeidsbeurs, het dienstbodenvraagstuk in studie nam.

Er zijn twee bezwaren, die een goede en vlugge oplossing in de weg staan, namelijk de geringschatting voor het huishoudelijk werk en het volslagen gebrek aan kennis omtrent de huishouding van een deel der huisvrouwen zelf, waardoor er vaak veel te veel van de meisjes wordt verlangd. Het is daarom in de eerste plaats noodzakelijk de liefde en waardering voor het huishoud vak aan te kweken. Beter vakonderwijs kan daartoe zeer veel bijdragen en de "Onderwijskommissie" heeft de propaganda daarvoor dan ook ter hand genomen.

De besturen der huishoudscholen verlenen daarin hun volle medewerking en het gevolg is dan ook, dat het aantal leerlingen, dat zich voor het dienstboden vak laat inschrijven, langzaam stijgende is.

Wat het tweede bezwaar betreft, door het houden van lezingen met lichtbeelden wordt getracht meer kennis daaromtrent te verspreiden. Het spreekt vanzelf dat daarbij niet vergeten wordt de aandacht te vestigen op de verschillende huishoudmachines enz., die de vereenvoudiging van het huishouden bevorderen en het werk verlichten.

Het is der kommissie duidelijk geworden, dat er nog zeer veel in die richting gedaan kan worden door een praktischer inrichting der woningen en het komt haar daarom zeer gewenst voor, dat in het bestuur van woningbouwverenigingen ook vrouwen zullen worden gekozen.

Bij een bespreking met de directeur van het "Bureau voor Beroepskeuze", de heer Van Det, zegde deze eveneens toe medewerking te verlenen om de ouders voor te lichten aangaande het huishoud vak. Een enquête naar de grieven tegen het dienstboden vak heeft uitgebracht, dat deze hoofdzakelijk gericht zijn tegen het ontbreken van een dagelijkse rustpoos, het niet toestaan van een ononderbroken etenstijd, het opdragen van werkzaamheden 's avonds na een reeds vermoeiende dag. Ook het feit, dat de dienstmeisjes zo weinig als lid van het gezin worden behandeld, terwijl zij door nog zeer jonge kinderen toch bij de naam worden genoemd en met jij en jou worden aangesproken, wordt vaak als een bewijs van geringschatting en daarom als een vernedering gevoeld.

Het is de taak der commissie te trachten in onderling overleg tussen werkgeefsters en werknemers hierin een oplossing te vinden. Zij rekent daarbij echter op de steun van alle belanghebbenden en belangstellenden. Er had een korte gedachtewisseling plaats, die echter niet veel nieuws bracht.

De maximumsnelheid

Bezwaren van stationerende chauffeurs.

De "Nederlandsche Unie van arbeiders in het Automobielbedrijf" had gisteren een tweetal vergaderingen voor stationerende chauffeurs¹ belegd ter bespreking van de maximumsnelheid van 30 km per uur die nu sinds een aantal weken in onze stad van kracht is.

Deze maatregel heeft er namelijk toe geleid, dat bij het bestuur der Unie van verschillende chauffeurs, maar vooral van de zijde der zogenaamde stationeerders, over de maximumsnelheid klachten zijn geuit en niet uitsluitend voor wat deze nieuwe verordening betreft. Er werd daarbij ook gewezen op de omstandigheid, dat vooral voor deze groep chauffeurs aan de maximumsnelheid nog andere zaken verbonden zijn.

De eerste vergadering had in de morgenuren, de tweede 's avonds plaats.

In de avondvergadering die wij bijwoonden was de inspecteur bij het bureau Verkeerswezen, de heer L. Schotting aanwezig die, daartoe door het bestuur uitgenodigd, het standpunt van de verkeerspolitie ten opzichte van de maximumsnelheid uiteenzette.

Spreker wees erop, dat de gebruikers van de weg in verschillende groepen zijn onder te brengen.

Niet iedere groep levert voor de veiligheid op de weg hetzelfde gevaar op. Maar niet te ontkennen valt, dat de voertuigen die voor het snelverkeer gebezigd worden, het grootste gevaar vormen.

De ontzaglijke toename van het verkeer leidde ertoe de maximumsnelheid als een der vele veiligheidsmaatregelen in te voeren. Bij het beoordelen van veiligheidsmaatregelen dient de weggebruiker deze niet alleen te beoordelen uit het gezichtspunt van de groep waartoe men zelve behoort, maar men dient er zich wel van te doordringen, dat iedere weggebruiker een zeker recht op het veilig gebruik van de weg kan laten gelden. Spreker wees erop, dat in tal van plaatsen in het buitenland eveneens maximumsnelheden bestaan.

De praktijk heeft hier bewezen, dat een snelheid van 30 km voor stadsverkeer voldoende is.

Vóór de invoering heeft de verkeerspolitie het tijdsverschil gecontroleerd van een rit van het Valeriusplein naar het Centraal Station gereden met 30 km/uur én met 40 km/uur snelheid.

Het verschil was, doordat op beide ritten op verschillende plaatsen in de stad oponthoud wordt ondervonden, slechts 30 seconden.

Spreker gaf ten slotte de verzekering, dat de verkeerspolitie de maximumsnelheid-verordening soepel toepast en, kennende de eigenaardigheden van een motor, er niet aan denkt reeds te verbaliseren wanneer er bijvoorbeeld met 31 of 32 km/uur wordt gereden.

Aan de hierna volgende gedachtewisseling namen verschillende aanwezigen deel.

Vrijwel algemeen werd opgemerkt, dat een snelheid van 30 km/uur voor autoverkeer te gering is. Deze snelheidsgrens vormt, meende men, voor de ontwikkeling van het bedrijfs-snelverkeer een grote belemmering. Een der aanwezigen betoogde dat met een maximumsnelheid alleen voor de binnenstad genoeg kan worden genomen. In de nauwe straten van de binnenstad rijdt de chauffeur zelfs geen 30 km/uur, maar deze spreker noemde het een dwaasheid, dat op brede hoofdwegen als het Damrak, de NZ- Voorburgwal enz. ook slechts 30 km/uur mag worden gereden. Bezwaarlijk vond deze spreker het ook, dat juist op die wegen de autovalLEN der verkeerspolitie worden uitgezet.

Een ander wees op het feit, dat alle stationerende chauffeurs met wagens moeten rijden die niet voorzien zijn van snelheidsmeters. Zij moeten zich dus "op de gis" aan de maximumsnelheid houden.

"Laat de baas ons een snelheidsmeter geven!" riep deze spreker onder luid applaus uit.

Een volgende debater wees op de gemeentelijke autobussen, die evenals de trams 40 km/uur mogen rijden.

Dit leidt ertoe, dat bijvoorbeeld op de Ceintuurpaan een taxibestuurder genoodzaakt is zich door de tram te laten inhalen en voorbijrijden. Op die manier, meende deze spreker, gaat de betekenis van de huurauto als middel tot snelle verplaatsing geheel verloren.

Een debater van de bestuurstaafel zei voorstander te zijn van een maximumsnelheid en wel om drie redenen :

1. Omdat er meer in het bijzonder onder de niet-stationerende chauffeurs zeer vele onbekwame autobestuurders zijn;
2. Omdat er zeer veel wordt gereden met wagens waarvan de remmen niet in orde zijn, en
3. Om excessen bij het snelverkeer tegen te gaan.

Maar, aldus deze spreker, 30 km/uur is te laag.

---

¹ Lees: taxichauffeurs

De bestuurder Sormani ontwikkelde daarna zijn bezwaren tegen de maximumsnelheid in gelijke geest als hij op het Veiligheidscongres heeft gedaan.

De gemaakte opmerkingen werden door inspecteur Schotting beantwoord.

Een bierglazengevecht op de Zeedijk

De standaard, 21-05-26

Op de avond van de Eerste Kerstdag kwam de kastelein van een tapperij op de Zeedijk te Amsterdam plotseling, gewapend met twee bierglazen de deur uit en deed een aanval op een juist passerende juffrouw, die indertijd bij hem als werkster in betrekking was geweest. Hij gaf haar met een der glazen een klap op het hoofd, die vrij ernstig aankwam, haalde vervolgens het tweede glas uit zijn zak en bewerkte daarmee op dezelfde wijze een jeugdig varensgezel, die voor de juffrouw partij trok. Beide personen liepen bloedende verwondingen in het aangezicht op en zijn er geruime tijd "mooi" ree geweest. De zeeman werd zelfs voor enige maanden ongeschikt verklaard om te monstereen.

Ter zake van mishandeling had de caféhouder zich heden voor de Buitengewone Kamer der Rechtbank te verantwoorden. Verdachte bekende zich aan mishandeling te hebben schuldig gemaakt, althans wat een der beide slachtoffers betreft. Hij kan zich evenwel niet indenken, dat de slagen zo hard aangekomen zijn.

Uit het getuigenverhoor, dat de ten laste gelegde feiten volkomen bevestigde, bleek dat er een soort van ruzie bestond tussen de kasteleins en haar voormalige werkster.

Nu wil het geval dat, volgens de in Zeedijkkringen heersende traditie de vrouwen dergelijke geschillen onder elkaar "uitvechten". De caféhouder heeft het echter noodzakelijk geacht, van deze gewoonte af te wijken en is toen onder het uitroepen van de woorden: "Nu zullen we eens afrekenen!" naar buiten gerend, om het offensief te openen. Met het bekende resultaat.

Het O. M., waargenomen door Mr. Jorissen, wees erop dat het vechten met glazen projectielen een onhebbelijkheid is, die de laatste tijd meer en meer *en vogue* komt. Hiertegen dient dus te worden opgetreden. Spreker achtte de feiten wettig en overtuigend bewezen en eiste een gevangenisstraf voor de tijd van 4 maanden.

De verdediger, Mr. Hengst, verwees naar verdachte 's blanco strafregister en deelde mede, dat verdachte aan de stoker een ruime schadeloosstelling heeft aangeboden.

Pleiter vroeg ten slotte een voorwaardelijke veroordeeling.

